

- Plats och tid:* KPR – Kommunala pensionärsrådet
Mötesrum: Bergius, Stationsgatan 12
2017-02-02, kl. 13.15–16.00
- Ordinarie ledamöter:* *Förtroendevalda*
Erik Pelling (S), kommunstyrelsen, ordf. KPR
Jonas Segersam (KD), kommunstyrelsen
Elisabeth Ståhle (MP), kulturnämnden
Björn Lind (V), omsorgsnämnden
- Ordinarie ledamöter:* *För UPS (Uppsala pensionärsföreningars samarbetsråd):*
Jan Ask, vice ordförande
Sven-Olov Larsson
Ewon Enqvist
Roland Edwardsson
- Ersättare:* *För UPS:*
Eva Gosselman
Britt-Mari Ekholm
Mats Hallor
- Adjungerad:* Karin Udenius, äldreombudsman
- Övriga deltagare:* *Tjänstepersoner:*
Daniel Karlsson utredare äldreförvaltningen, sekreterare KPR
Gunn-Henny Dahl, förvaltningsdirektör äldreförvaltningen
Maria Ahgren, processledare kommunledningskontoret § 7
- Utses att justera:* Ewon Enqvist *Paragraf: 1-15*
- Sekreterare:*
Daniel Karlsson
- Ordförande:*
Erik Pelling
- Justerande:*
Ewon Enqvist

§ 1**Val av justerare och fastställande av justeringstid**

Ewon Enqvist utses att jämte ordföranden justera protokollet. Protokollet justeras torsdagen den 16 februari i receptionen på Stationsgatan 12.

§ 2**Fastställande av föredragningslistan**

Föredragningslistan godkänns enligt utsänt förslag.

§ 3**Godkännande av föregående protokoll**

Föregående protokoll godkänns.

§ 4**Lägesrapport äldrevänlig stad**

Gunn-Henny Dahl informerar:

Rundabordssamtal ska genomföras under våren och totalt ska ca 1 000 personer involveras. Äldreförvaltningen letar just nu efter personer som kan vara med och leda samtalen. Efter sommaren ska sedan en handlingsplan tas fram. Kommunen söker också efter en projektledare till arbetet med äldrevänlig stad framöver.

För mer information se bilaga 1.

UPS konstaterar att arbetet verkar fortgå enligt plan och att detta är positivt. Styrgruppen för äldrevänlig stad består av ett antal förvaltningsdirektörer. UPS undrar om alla direktörer verkligen har insikten om vikten av frågan.

Gunn-Henny Dahl svarar att det har varit ett stort arbete för äldreförvaltningen att sätta frågan på agendan hos de övriga förvaltningarna, men att det arbetet nu ger resultat. Detta är väldigt viktigt då äldrenämndens ansvarsområde är begränsat och de personer som har någon form av insats från äldrenämnden utgör en liten minoritet av de äldre.

UPS framhåller att man inte är säker på att stadsbyggnadsförvaltningen förstått äldres behov när man förtätar staden. Sol och grönska ska finnas tillgängligt när man kommer ut och inte förtätas bort. Kommunen behöver i högre grad tänka efter innan förtätning genomförs och ta hänsyn till vad kommuninvånarna tycker i frågan. Den förtätning som sker i Uppsala missgynnar kommuninvånarna och äldre i högre grad än yngre.

Erik Pelling svarar att den generella idén med förtätning är att spara resurser och skapa närhet. Detta är positivt för äldre, men förtätningen måste därtill också utformas på ett bra sätt där olika perspektiv balanseras mot varandra. Uppsalas befolkning växer i snabb takt. Alternativet till förtätning skulle vara att hitta nya stadsdelar i stadens ytterkanter att exploatera där man måste ta nya områden i anspråk. En sådan generell inriktning är inte aktuell.

Jonas Segersam tillägger att staden genomgår en genomgripande förändring med exceptionell tillväxt. Utbyggnaden av staden innebär svåra avvägningar och det är viktigt hur förtätningarna

görs och hur dessa förankras hos kommuninvånarna. Utan denna utbyggnad skulle dock personer som ska in på bostadsmarknaden drabbas hårt. Ett stort problem är även den trögrörliga bostadsmarknaden där äldre ofta har svårt att flytta.

Björn Lind tillägger att det är viktigt att titta på kostnadsnivån i de nya hyreslägenheterna. Äldre som bor i hus med låga kostnader har små skäl/möjligheter att flytta till lägenheter med högre hyra.

§ 5

Investeringsstöd för bostäder till äldre personer

UPS framhåller att kommunen måste ta en större roll i att intressera sig för trygghetsbostäder. Äldrenämnden ger subvention till kostnader för vård-/vårdinna på trygghetsboendena vilket borde betyda att bostadsformen inte ligger utanför äldrenämndens ansvarsområde. Att kommunen subventionerar trygghetsbostäder är inte tillräckligt.

Erik Pelling svarar att arbete pågår med framtagande av lokalförsörjningsplan. När det gäller trygghetsbostäder som boendeform har marknadens intresse att tillskapa sådana bostäder varit starkt begränsat. Kommunen måste därför använda de verktyg man har, i form av krav och incitament till byggherrar.

Gunn-Henny Dahl tillägger att kommunen har behov av olika typer av mellanboendeformer. Ett samlat grepp behöver tas i frågan och kommunen behöver se framåt långsiktigt för att kunna ge input om vad som bör byggas.

Karin Udenius konstaterar att en av de vanligaste typerna av frågor till äldreombudsmannen handlar om bostäder och var man ska bo. Det behövs kanske andra tjänster, exempelvis det som servicehusen tidigare erbjöd.

§ 6

Olycksfallsstatistik bland äldre

Daniel Karlsson informerar:

För mer information se bilaga 2.

UPS konstaterar att det är positivt att olycksfallsstatistiken i Uppsala generellt visar en mer gynnsam trend än i riket som helhet. Fallolyckor har ingått i UPS SÄV-grupper och det har framgått att de flesta boenden i kommunen har ett gott fallförebyggande arbete.

UPS framhåller även att det ofta känns otryggt att gå i kommunen och att man har synpunkter på hur Uppsala kommun arbetar med cykelfrågan. Cykeltrafiken utgör i många fall ett hinder för äldres möjligheter att röra sig säkert i staden och samtidigt känna sig trygga i trafiken.

§ 7

Information om mål och budget 2018-2020

Maria Ahrgren informerar:

Arbetet med mål och budget är ständigt pågående och befinner sig just nu i analysfasen. Arbetet har utvecklats de senaste åren, bl.a. så har den kommunala förankringsprocessen fördjupats. UPS kommer att inbjudas till en workshop och KLK återkommer med förslag på datum. Material kommer att skickas ut till UPS i förväg.

UPS svarar att man skrivit brev till KS och efterfrågat detta och att man är tacksam över att dessa möten nu återupptas.

För mer information se bilaga 3.

§ 8

Skrivelse från UPS till KS angående bostäder för äldre

Fråga 1: Ger kommunens planmonopol inga möjligheter att åstadkomma boenden för äldre i den omfattning och på de platser som behövs oavsett markägande?

UPS undrar om planmonopolet verkligen inte ger några möjligheter att påverka vad som byggs.

Erik Pelling svarar att kommunen kan lyfta in behovet på programnivå men att detta är svårare på detaljplanenivå, framför allt när det inte är kommunal mark. Vissa saker kan kommunen påverka, men planmonopolet är dock begränsat. Det är därför viktigt att kommunen är kreativ och en smart aktör på marknadens planhalva.

UPS framhåller att det också kan vara så att byggherren inte får något svar från kommunen vilket leder att ordinarie bostäder byggs i stället för särskilt anpassade bostäder för äldre. Tidigt samarbete är därför nödvändigt.

Jonas Segersam tillägger att det därför gäller att kommunen har trygghetsboenden på agendan i sin dialog med byggherrarna.

Fråga 2: Är allmännyttan (Uppsalahem) en verklig allmännytta? Kan företaget användas för att åstadkomma erforderliga bostäder för äldre?

Erik Pelling svarar att det är svårare att verka ur ett allmännyttigt perspektiv med den nya lagstiftningen. Det är även så att Uppsalahem har svårt att få sina trygghetsbostäder uthyrda.

Fråga 3: Boverket har den 9/9 2016 sänt ut ett remissförslag till "föreskrifter om statligt stöd för att anordna och tillhandahålla bostäder för äldre personer" med anledning av SFS i samma fråga (SFS 2016:8 484). Hur har kommunen svarat på denna remiss? Vilka konsekvenser kan förordningen ha för kommunen?

Se § 6 samt bilaga 4.

Fråga 4 och 5: En växande grupp äldre är i behov av ett trygghetsboende. Med trygghetsboende avses bostäder för personer som känner sig oroliga och otrygga. Bostäderna uppfyller höga krav på tillgänglighet, tillgång till gemensamhetslokaler, tillgång till service vård/vårdinna eller motsvarande och trygghetslarm. Hur många lägenheter i trygghetsboenden kommer att färdigställas under den kommande 5-årsperioden? Hur många står i kö till trygghetsboenden?

Behov av seniorboende. Med Seniorboende avses bostäder som är avsedda för personer över en viss ålder i ordinärt boende med god fysisk tillgänglighet, tillgång till gemensamhetslokaler. Hur många seniorboenden kommer att färdigställas under den kommande 5-årsperioden? Hur många köande till seniorboenden finns nu registrerade?

Erik Pelling svarar att kommunen ska kunna ange ambitionen på ett antal års sikt i styrdokumentet för bostadsförsörjning (när det gäller trygghetsbostäder).

UPS framhåller att kommande riktlinjer för bostadsförsörjning i högre grad även bör inkludera särskilda boendeformer för äldre som trygghetsbostäder. Kommunen bör även ta kontakt med universitetet om äldres rörlighet och behov av rörlighet på bostadsmarknaden. UPS tillägger att man även vill ha ett skriftligt svar på frågorna i skrivelsen

§ 9

Förhållandet mellan färdtjänst-sjukresor-kollektivtrafik, varför samarbetar/fusioneras inte färdtjänst och sjukresor?

UPS framhåller att färdtjänst och sjukresor är tvillingorganisationer men när det gäller sjukresor så finns personalbemanning dygnet runt. Färdtjänst kan däremot inte beställas efter kl. 22 vilket innebär en inskränkning för personer med funktionsnedsättning som exempelvis inte kan använda färdtjänsten efter sena fritidsaktiviteter. En fusion/samarbete mellan sjukresor och färdtjänst borde därför vara möjligt, men i så fall måste ett uppdrag ges. Hur ser kommunen på detta?

Erik Pelling svarar att det pågår ett gemensamt utvecklingsarbete kring färdtjänsten och att det skulle vara bra att skjuta in denna aspekt i utredningsarbetet.

§ 10

Schemaläggning kommande sammanträden.

Bordläggs till nästkommande sammanträde.

§ 11

Planprogram Eriksberg

UPS framhåller att man vill veta hur resonemanget (inom KS och Uppsalahem) ser ut om hur man ska säkerställa att äldre med låga pensioner kan bo kvar efter renovering. Renovering ska inte leda till att personer inte kan bo kvar, vilket skedde efter renoveringarna i Gränby och Kvarngärdet.

Erik Pelling svarar att kommunstyrelsen är pådrivande i denna fråga. Det finns positiva och negativa lärdomar att dra från renoveringarna i Gränby och Kvarngärdet. Genom att sälja mark

till bostadsrätter får kommunen in pengar för renoveringarna. Ett sätt att bromsa hyreshöjningarna är att låta hyresgästerna välja mellan olika nivåer av renovering. Kommunen har dragit lärdomar av den känsla av maktlöshet som drabbade hyresgäster vid renoveringarna i Kvarngärdet och Gränby. Att hyrorna blir högre efter renoveringen är dock ofrånkomligt, men förhoppningen är att dessa höjningar blir lägre i Eriksberg. Kommunen kommer att återkomma i frågan vartefter planarbetet fortskrider.

§ 12

Hur ser politiken på äldrefrågor

UPS framhåller att UPS styrelse under en längre tid sett hur de förtroendevalda går ut och säger att man värnar om de äldre men att detta inte leder till några konkreta förbättringar. UPS upplever även att svar ofta uteblir på frågor som ställts till kommunala företrädare. Alla nämnder ska ha ett äldreperspektiv i sin verksamhet, men UPS ser inte att KPR:s ärenden presenteras på de andra nämnderna. Den generella upplevelsen är att de förtroendevalda nedprioriterar äldre i jämförelse med andra åldersgrupper.

Erik Pelling svarar att äldrenämnden och äldreförvaltningen har ett stort engagemang i dessa frågor och att äldrenämnden även genomfört ett omfattande ekonomiskt arbete för att effektivisera sina kostnader.

Ett omfattande utvecklingsarbete pågår där Äldrevänlig stad ska fungera som ett ramverk och dessutom kunna utgöra ett bra beslutsunderlag för de förtroendevalda. SKA-verktyget är ett konkret exempel som kan bidra till att lyfta äldreperspektivet i stadsplaneringen.

Jonas Segersam konstaterar att kommunen står inför många utmaningar men att arbetet går åt rätt håll. Det finns många friska äldre, anhöriga och föreningar som gör goda insatser.

Elisabeth Ståhle tillägger att äldreperspektivet är i högsta grad levande inom kulturnämndens verksamhet och att alla möten i KPR återrapporteras i kulturnämnden.

§ 13

Översyn föreningsbidrag

Jonas Segersam informerar:

Ärendet om översynen av föreningsbidragen kommer upp som ärende i kommande KS. Detta är en fråga som är viktigt för UPS att bevaka.

§ 14

Sammanträdet avslutas

Ordförande Erik Pelling avslutar dagens sammanträde i Kommunala Pensionärsrådet.